

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 26. februarja 1932.

Štev. 9.

Josip Rebek:

Jasne in svobodne besede

Vir obrtniškega gibanja, njegove samozvesti in ponosa so bile organizacije. Po njih se je ustvarjala samoobramba našega stanu, v njih smo našli pa tudi pravo obrtniško samoodločbo. Prebujena zavest obrtniškega tovarištva se je čistila in izkristalizirala v izkušnjah borb in uspehov, ki so jih poklanjali na altar obrtniške ljubezni in tovariškega sožitja v teh borbah pojeneli obrtniški vodje in delavci.

Od skromne strokovne zadruge enega okoliša je rasla naša moč v močna naša stanovska predstavništva, kjer se je končno našlo obrtništvo ene pokrajine v forumu zveze, katere navodilom, delu in stremljenju so se z zaupanjem pokoravale organizacije.

Tem smotrenim stremljenjem so sledili tudi uspehi. Složno delo je jačalo naše vrste, naš stan pa je pridobil na ugledu. Rastli smo in se radovali ponosa obrtnika.

Dobro preizkušeno, temeljito premišljeno in prežeti z odkritosrčno ljubeznijo do svojega stanu smo zahtevali izvedbo našega tridesetletnega dela in stremljenja tudi v določilih novega obrtnega zakona.

Navezali smo si bratske stike z vrstami naših tovariških organizacij iz ostalih delov vse države. Medsebojni poseji so nudili dovelj prilike, da smo izmenjavali misli in se razumevali. Dobro se poznamo in vemo, kaj hočemo. Različne prilike in okolnosti pa nam kažejo že od početka našega skupnega sodelovanja, da ne gre in tudi ne bo šlo, ako ne prevlada čut, ki bo dopuščal izravnati te nedostatke v pravem medsebojnem zaupanju.

Brez žrtv se pa ne ustvarja to zaupanje. Nihče ne sme gubiti svojih pridobljenih pravic in tega tudi nismo nikdar zahtevali!

Pomagajmo si medsebojno, učimo se drug od drugega; kar je dobro, to obdržimo, ostalo pa zavržimo. Ni dana pri tem zahteva žrtvovanja principov, pač pa bi bilo prav, da darujemo na skupen naš žrtvenik zastarelost in okostenelost, ki sta še med nami, in katerih kvarnost prav dobro poznamo. Prav radi sprejmemo vsa moderna načela, ne pustimo pa, da bi se trgala z zdravega telesa gospodarska solidarnost pokrajin, ki je porok našemu gospodarskemu razvoju.

Novi obrtni zakon predvideva smotreno obrtno organizacijo, zagotavlja nam širokogrudno izvedbo vseh naših zahtev v tem pogledu. Dvignimo torej našo moč in silo, združimo jih v stanovski obrtni organizaciji. V okrožnih odborih, ki bodo ustanovljeni, imamo zagotovljeno svojo samoodločbo in tu si bomo rezali svoj kruh po svoje. Plod teh korporacij pa naj požene svoj sad v skupnem našem gospodarskem predstavništvu — v neokrnjeni Zbornici za TOI.

Jasne in svobodne so naše besede, in kdor hoče v naših vrstah svojemu stanu le dobro, ta nas bo razumel. Zavračamo pa besedičene obljube, ki niti preiškušene niso, pa se nam jih hoče vsiliti in z njimi slepiti. Zato kličem:

»Zidajmo si blaginje grad
na skalah del, omike bleska,
a ne na besed obilnih peska!«

Zakonski predlog o srednjih tehničnih in moških obrtnih šolah v Narodni skupščini

Kakor zakonski predlog za ženske obrtne in ženske strokovne učiteljske šole, prav tako je stavljen tudi zakonski predlog za srednje tehnične in moške obrtne šole na dnevni red za sejo skupščine, ki se vrši te dni. Izvestitelj teh dveh zakonskih predlogov je narodni poslanec dr. Toma Smiljanič.

Naloga srednjih tehničnih in moških obrtnih šol je, kakor predvideva zakonski predlog, da se nudi učencem teh šol poleg vzgoje v jugoslovenskem narodnem duhu in duhu državnega edinstva teoretično in praktično strokovno naobrazbo v poedinah panogah tehnične stroke in se jih pripravi za delovodje, predelavce in samostojne obrtnike.

Srednje tehnične in moške obrtne šole se pod vrhovnim nadzorstvom ministra trgovine in industrije, a pod neposrednim nadzorstvom banovin.

Srednje tehnične šole so lahko razdeljene v več oddelkov. Število in vrsto oddelkov za vsako šolo pa odobri minister trgovine in industrije.

Glavni tipi moških obrtnih šol so: mojsterske-delovodske šole in obrtne šole.

Srednje tehnično šolo z završenim izpitom je istovetiti popolni srednji šoli z višjim tečajnim izpitom. Učenci, ki so dovršili srednje tehnično šolo, lahko nadaljujejo študij na tehnični fakulteti univerze v odgovarjajočem oddelku.

Moške obrtne šole z završenim izpitom za stroko odgovarjajo nepopolni srednji šoli z nižjim tečajnim izpitom, toda le pod pogojem, če ostanejo absolventi teh šol v svoji stroki.

Vse pravice učencev, ki so dovršili srednje tehnično šolo ali moško obrtno šolo, v pogledu ugodnosti za polaganje pomočniških in mojsterskih izpitov kakor tudi v pogledu pogojev za polaganje drugih specialnih izpitov za samostalno izvrševanje obrtov, so utemeljene z obrtnim zakonom ter uredbami in pravilniki — predpisanimi na osnovi istega zakona.

Srednje tehnične in moške obrtne šole so lahko ali državne in samoupravne, ali pa tudi vzdrževane od gospodarskih korporacij.

Pouk na srednjih tehničnih šolah traja štiri leta, v moških obrtnih šolah pa od dve do štiri leta. Poblizje bo to

odrejeno s šolskim programom in učnim načrtom.

V prvi razred srednje tehnične šole se sprejemajo učenci s štirimi razredi gimnazije (realke ali realne gimnazije) s položenim nižjim tečajnim izpitom (malo maturo) ali z dokončano meščansko šolo in v njej položenim završnim izpitom. Istotako se morejo sprejeti na predlog direktorja z odobrenjem ministra trgovine in industrije tudi učenci, ki so dovršili moško obrtno šolo (mojstersko delovodsko ali obrtno šolo) s položenim završnim izpitom in če položijo dopolnilni izpit.

V razred mojsterske delovodske šole se sprejemajo učenci z najmanj sedemnajstletno starostjo, ki so se izučili v obrtu in so položili pomočniški izpit.

V prvi razred moške obrtne šole se sprejmejo tudi učenci, ki so dovršili vsaj dva razreda srednje ali meščanske šole ali pa šest razredov osnovne šole in jim je najmanj 14 let.

Privatnih učencev te šole ne sprejemajo.

Zakon regulira vprašanje učnih moči; njihove kvalifikacije in vrsto; v prehodnih naredbah je urejen položaj dosežanih učnih moči. Onim učnim močem (nastavnikom), ki jim dozda niso priznana leta v samoupravni službi in privatni praksi, bodo leta priznana na podlagi rešitve g. ministra, če vložijo za to prošnjo.

Oddelki srednjih tehničnih šol, v katere so bili sprejeti učenci s šest razredi gimnazije in katerih rok šolanja je trajal dve leti, pretvorijo se ti oddelki po odredbi tega zakona v redne.

Dosedanje privatne višje, srednje tehnične šole, geodetske, stavbne šole, akademije in obrtne šole prenehajo. Rok in način njihove likvidacije bo odredil minister trgovine in industrije.

Za povzdigo obrtništva v dravski banovini

V sredo 17. februarja dopoldne se je vršila v banovinskem svetu razprava o proračunu oddelka za trgovino, obrt in industrijo. Po temeljitem in obširnem poročilu, ki ga je podal načelnik oddelka g. dr. Rudolf Marn o plodonosnem in intenzivnem delovanju oddelka za pospeševanje in razvoj domače obrti in tujskega prometa ter po ekspozeju k proračunu se je razvila debata, tekmo katere je banovinski svetnik g. Jakob Zadavec podal nekaj koristnih in vsega uvaževanja vrednih predlogov.

G. Zadavec je dejal:

Znižanje proračuna, ki se tiče poglavja oddelka za trgovino, obrt in industrijo, vzamem z obžalovanjem na znanje, ker bo ravno ta omejitev kredita posebno občutno zadela obrtno-nadaljevalno šolstvo, kateremu posvečamo v zadnjem času, kakor iz prosvetno-socialnih tako iz nacionalnih razlogov osobito pažnjo in ki se še dosedaj ni moglo uveljaviti v zaželenem pravcu, ker nimamo za to šolstvo, kakor znano, dovolj strokovno naobrazenega učitelstva.

Iz tega razloga je pozdraviti pod točko 3 in 6 omenjenega poglavja predvideno vsoto Din 80.000 za strokovno izpopolnitev učitelstva obrtno-nadaljevalnih šol. Ta postavka se naj v prihodnjem letu vsekakor zviša. Prav posebno pa priporočam pri tej priliki, da se po vzorcu drugih kulturnih držav uvede tudi pri nas poleg učiteljskih tečajev še tečaje za izbrane sposobne mojstre, ki žele strokovno predavati na obrtno-nadaljevalnih in obrtno-strokovnih šolah, da na ta način približamo delavnico šoli, šolo pa delavnici. V

svoji praksi sem se prepričal, da vajenci radi in pazno poslušajo praktična strokovna predavanja mojstrov zlasti, če so podana z nazornim poukom bodisi v šoli, bodisi v obrtni delavnici ali pa v tovarni. Nam ne manjka mojstrov-strokovnjakov, manjka pa nam metodično ali, če se prav izrazim, pedagoško-metodično izobraženih obrtnikov-specijalistov. Svoj predlog priporočam kr. banski upravi v uvaževanje.

Važna pridobitev, s katero se lahko laska Maribor, je ustanovitev poslovalnice obrtnopospeševalnega zavoda Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. To poslovalnico vodi naš nemurni zadržni inšpektor g. Založnik, ki si je poleg svojega itak že velikega obrtno nadzornega dela nadel še to težko nalogo. Radi dejstva, da mora v izvrševanju imenovane naloge stalno potovati, da ohrani stike z obrtništvom, ne more zmagovati naraščajoče pisarniško delo in smatram zato kot nujno potrebno, da se mu, uvažujoč uvodoma imenovano pridobitev, prideli cenejša pisarniška moč in da tudi v ostalem banska uprava poslovalnico obrtno pospeševalnega zavoda moralno in gmotno podpre.

V proračunu pogrešam tudi postavko za strokovno literaturo trgovsko-obrtnega značaja. Manjka nam ponekod učil, opreme in orodja, ki so neobhodno potrebni sestavni del obrtno-nadaljevalnega šolstva. Posebno nam je gledati na to, da v čim najkrajšem času dobimo čim več dobrih strokovnih knjig. Iz tega razloga prosim, da se naj, v kolikor ni mogoče že letos izkoristiti v ta namen postavke predmetnega proračuna, vpostavi v proračun prihodnjega leta znatnejši znesek za ta namen.

Pri tej priliki si dovoljujem opozoriti slavno kr. bansko upravo na obljubo, ki jo je dala mariborskim pridobitnim krogom glede ustanovitve obrtne šole v Mariboru in ki se pod št. 7.720 z dne 20. decembra 1930 glasi sledeče:

»Na vlogu z dne 20. novembra 1930 v pogledu ustanovitve Državne obrtne hotelirske šole v Mariboru je banska uprava pripravljena to akcijo, kolikor je možno, podpirati itd.«

Iz poročil, ki smo jih dobili s strani naše poslanske delegacije v Beogradu, obstoja upanja, da nam centralna vlada da obrtno šolo v Mariboru, zaenkrat morda samo nižjo obrtno šolo z oddelki za hotelirstvo, za oblačilno in kovinarsko stroko, odobri, seveda samo pod pogojem, da nas tudi banovina in občina v tem pogledu podpreti. Ker v letošnjem proračunu ni vnešen noben znesek za imenovano šolo, prosim in predlagam, da se večji znesek v korist fonda za obrtno šolo v Mariboru dovoli iz kake druge postavke ter da se ta ustanovitev s strani slavne kr. banske uprave v vsakem oziru podpre.

Kot hvalevredno smatram, da je slavna kr. banska uprava obrnila svojo pažnjo na vajeniške domove, čeprav je znesek, ki je predviden za ta namen prav majhen. Posebno pažnjo bi priporočal ustanovitvi vajeniškega doma v Mariboru kot gospodarskem in kulturnem središču štajerskih Slovencev, kjer se naj naš vajenec duševno in nacionalno vzgoji in kjer naj dobi svojim življenjskim potrebam odgovarjajoče ognjišče in zavetišče. Prosim, da se ta postavka prihodnjic poviša in da se stopi v stremljenju za tem ciljem v stike z drugimi faktorji, ki pospešujejo te koristne ustanove.

Iz partije 5 priporočam prispevek za trgovsko in obrtno mladino v Ptuj.

Med postavkami izdatkov sicer najdem tujsko-prometno propagandni film, smatram pa za koristno, naj se preskrbi tudi za obrano šolstvo tekom letošnjega

leta nekoliko podučnih filmov, filmov strokovnega značaja za obrtništvo, ki bi se naj, kolikor jih nimamo sami na razpolago, dobavili iz inozemstva.

Posebno važno se mi zdi, da obdrži kr. banska uprava tudi za naprej v evidenci pospeševanje umetne obrti, kakor keramike, tekstilne obrti, tekstilne industrije, izdelovanje spominskih predmetov, narodnih izdelkov itd. Opozorjam pri tem na upravičeno željo Prekmurcev, ki žele pečarstvo. Prekmurje ima za to potrebno glino in bi tvorilo tam pečarstvo, če bi se te stvari srečno poprijeli, vir dohodkov za našo novo in lepo slovensko pokrajino.

Nova mi je šola za glasbila. To je potrebna stvar, ki ima svojo utemeljitev že v naravnem veselju značaja slovenskega ljudstva. Priporočam to šolo zlasti v pogledu na izdelovanje narodnih instrumentov, tamburic in harmonik. Mnogo bi še imel kr. proračunu glede VIII. poglavja pripomniti, toda po geslu, da je za malo denarja malo muzike, se omejujem samo še na dvoje ali troje stvari, ki se mi zde posebno važne.

Slovenski turizem se pri nas lepo razvija. Slovensko planinsko društvo vrši hvalevredno svojo dolžnost in predstavlja v svojem delovanju nosilca tujškega prometa, s katerim raste in pada velik vir dohodkov slovenskega ljudstva. Tujsko prometne postavke so bile tako silno skržene, da se je bati, da bo ta panoga občutno trpela. Predlagam, da se v ta namen, če je iz proračuna mogoče, porabi kak preostanek ali pa da se v ta namen spremeni kaka druga postavka.

Z uvedbo novega obrtnega zakona bo treba misliti na ustanovitev predpisanih obrtno-okrožnih združenj, pri čemer bo treba upoštevati geografske in gospodarske potrebe. Na prevelikem številu teh združenj bi mogel trpeti namen zakona in dobro zamišljene organizacije same ne bi predstavljale onega važnega faktorja, kakršnega je predvidel zakonodajalec. — V tem pogledu prosim in priporočam slavni kr. banski upravi, da stvarno presoja predloge glede novih obrtnih organizacij.

Končam s prošnjo, naj pride v prihodnjem letu pri poglavju VIII. zopet do izraza nezmanjšana dobrohotnost slavne kraljevske banske uprave v korist slovenski trgovini, obrti in industriji.

V svrhu olajšanja davčnih bremen

Beograd, 24. februarja. AA. Finančni minister dr. Milorad Gjorgjević je poslal predsedniku Narodne skupščine na podlagi pooblastila, ki mu ga je dal Nj. Vel. kralj 18. februarja t. l., predlog zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o katastru zemljišč, zakona o neposrednih davkih in zakona o davku na samce ter davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otrok s prošnjo, da se ta predlog kot nujen pošlje finančnemu odboru Narodne skupščine.

Beograd, 24. februarja. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz, ki pooblašča finančnega ministra, da lahko predloži narodni skupščini predlog zakona o izpremembah in dopolnitvi zakona o katastru zemljišč in zakona o neposrednih davkih.

V vrsti odredb, izdanih v svrhu olajšanja davčnih bremen in lažjega prenašanja gospodarske krize, predstavljajo izpremembe zakona o katastru zemljišč in neposrednih davkih zelo učinkovito sredstvo, ker se z njimi znatno olajšajo davčna bremena na podlagi zakona o neposrednih davkih.

Razen teh izprememb, ki jim je namen doseči znižanje tekoče odmere neposrednih davkov, vsebuje ta predlog zakona tudi pooblastilo za finančnega ministra, po katerem bo lahko revidiral tudi dolžne neposredne davke, izvirajoče iz dobe pred letom 1928, in storil kar je potrebno, da se omogoči likvidacija dolžnih davkov, s čimer se bo obenem mnogo olajšalo in pospešilo delo v davčnih upravah.

Med najvažnejše odredbe predlaganih izprememb spadajo tiste, po katerih se čisti katastrski dohodki znižujejo za 20% v vseh kulturah in razredih, odstotna mera temeljnega davka na dohodke od zemljišč pa se določi z 10% namesto s prejšnjimi 12.

Neposredno v korist lastnikov zemljišč gre tudi odredba o izpremembah, ki se z njimi razširi začasna oprostitve davka tudi na ostale na novo zasajene sadovnjake.

Te odredbe so plod neprestanega stremljenja kraljevske vlade po tem,

da se obdavčenje kmeta spravi v sklad z gospodarskimi razmerami. Te odredbe so samo nadaljevanje prejšnjih odredb za znižanje zemljarine, ki so se ravno po znižanju odstotne mere dopolnilnega davka, ki se je znižala s 17 na 12% in potem na 8%, dalje po znižanju odstotne mere osnovnega davka z 12% na 10% in po olajšavi dopolnilnega davka v hišnih gospodinjstvih po številu članov.

Naši zidarji za skupne zbornice

Ljubljana, 22. februarja

V soboto se je vršil v prostorih Mestnega doma občni zbor strokovne zadruge zidarskih mojstrov za bivšo ljubljansko oblast. Udeležilo se ga je okrog 90 članov, predsedoval mu je načelnik zadruge g. Hlebš Jernej. Na občnem zboru je zastopal bansko upravo dr. Šink, mestno načelstvo gospod Svetel, zbornico za TOI pa dr. Pretnar. Po poročilu, ki kaže, da je druga delovala v preteklem letu zelo agilno in da je izvedla mnoge akcije v davčnem pogledu, glede obrtnega zakona, proti šušmarjem in v drugih važnih zadevah, je bil odobren obračun in sprejet proračun. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za načelnika g. Hlebš in v ostalem skoraj ves dosednji odbor.

Pri slučajnostih se je vnela zelo živahna debata glede vprašanja skupnih ali ločenih zbornic, v katero so posegli načelnik Hlebš, g. Živec in drugi. Končno se je po občni zbor z 79 proti 4 glasovom izjavil za skupne trgovske, obrtne in industrijske zbornice s samostojnimi odseki. Občni zbor je bil s tem zaključen.

Po »Zanatliji« še »Obrtnički Vjesnik«

Ne vem kako in na kakšen način je dobila uprava »Obrtničkog Vjesnika« toliko naslovov obrtnikov v dravski banovini in ne malo čudno je, da so prejeli ta list v posebni izdaji ravno vsi naročniki »Obrtnega Vestnika«. Pa to koncem koncev še ni taka reč in ne hudovali bi se naši tovariši nad tem toliko, kot se pa hudojuje — in to po pravici — nad tako »strokovnim« pisanjem tega »posebnega izdaja«. Pričakoval sem od strokovnega glasila, da bo po svoji vsebini res strokovno, pa sem že po prvem pregledu opazil, da je list obšel strokovna vprašanja in se pozabil pozabavati s pravi glavitimi vprašanji naše gospodarske in obrtne politike, zato pa je napolnil cele predale s polemično vsebino. »Obrtnički Vjesnik« se je tako pokazal prav vrednega naslednika nekdanjega »Zanatlije« v slovenski izdaji.

Omejim naj še na inkriminacije, ki zadevajo mojo osebo. Pisec članka z naslovom »Kako se dela med nami«, očita meni, da sem imenoval skupino pristašev za ločeno zbornico s »klerikalci«. Takšen očitek na tem mestu odločno odklanjam in g. pisec prav dobro ve, da se tako nisem izrazil, niti izražal ne tako. Zato je nepošteno moje izjave na tak način predrugečevati. Da bi se pa v tej stvari spuščal v obširno polemiko pred obrtniško javnostjo, ki ni več dovzetna za tako »igračkanje« nekaterih in želi le pozitivnega dela in ne golih prerokovanj, mi je pod častjo, ker imam zmisel za bolj važna vprašanja, ki naj vodijo v naš splošen dobrobit.

Zato poudarjam ponovno, da je to moj zadnji odgovor na takšne polemike z »druge strani« in smatram kot nepošteno, da se obrtništvo z zavijanjem in popačevanjem izjav naravnost »farba«.

Kar se pa tiče lista samega, povem javno, da vsako »Zanatlijo« in vsak »Obrtnički Vjesnik« — posebna izdaja v slovenskem jeziku in s polemičnim — za nas obrtnike nestvarno vsebino — že vnaprej odklanjam in sem mnenja, da misli enako še več drugih tovarišev.

V naših vrstah ni mesta za one, ki razdirajo obrtniško slogo, ki ustvarjajo z načinom svojega dela razdore, pripravljajo spore in rode nezadovoljstvo. Zavedajmo se, da preživljamo težke čase gospodarske krize in da imamo preveč bolj važnih problemov, za katere moramo biti v delu složni, če hočemo, da lahko upamo na gotov uspeh.

Fran Iglič.

Zborovanje ključavničarjev

Zadruga ključavničarjev za ljubljanski sodni okraj je imela v soboto popoldne v posvetovalnici ZTOI svoj občni zbor, ki je trajal štiri ure in se ga je udeležilo okrog 40 mojstrov iz Ljubljane, Viča, St. Vida, Zaloga in drugih krajev. Načelnik g. Breskvar je pozdravil zastopnika obrtnega odseka ZTOI in predsednika Obrtniškega društva g. Josipa Rebeka ter tajnika ZTOI g. dr. Pretnarja, nato je pa obširno poročal o delovanju zadruge v minulemu letu zlasti kar se tiče novega obrtnega zakona in drugih perečih stanovskih vprašanj, končno je pa konstatiral, da v vseh 10 letih njegovega načelovanja zadruge ni prišla v nikake neprimike z oblastmi, in se zahvalil za sodelovanje in pomoč pri delu za pravice in koristi stanu z željo, da bi bilo delo tudi v prihodnjem letu uspešno.

Tajniško poročilo izraža upanje, da je najtežja faza gospodarske krize že končana ter ugotavlja, da je bilo v zadnjih 62 mojstrov s 134 vajenci, ki sta 2 šla v mornariško šolo, a pri pomanjkanju dela bi bilo dobro, če bi se javilo v vojaške delavnice zaradi sigurnejše eksistence več vajencev. Poročilo nadalje podrobno obravnava določbe novega obrtnega zakona glede pomožnega osebja, ki se v marsičem razlikuje od sedanjih, končno pa pozivlje k složnemu delu za skupni blagor.

Po soglasnem sprejemu tajniškega poročila je blagajnik g. Ferjan poročal, da je zadruga imela z včetim prenosom gotovine iz l. 1930. 22.648 Din dohodkov in 10.881 Din stroškov, a proračun za l. 1932. izkazuje 23.307 Din izdatkov ter s prenosom 11.767 Din letošnje gotovine tudi 23.307 Din dohodkov.

Po poročilu preglednika g. Martinčiča je bil računski zaključek soglasno odobren, proračun pa po dolgotrajni debati, ki so se je udeležili gg. Breskvar, Rebek, Rozman, Martinčič, Nahtigal i. dr. tudi sprejet. S sprejemom proračuna ostane dosedanja zadržna doklada 150 Din in obligatorna naročnina »Obrtnega Vestnika«.

Pri volitvah, ki jih je vodil najstarejši član zborovanja g. Irkič, je bil za načelnika izvoljen g. Avgust Martinčič, za podnačelnika g. Makso Ferjan, odborniki so pa gg. Mekina Lojze, Uranič Andrej, Willmann Rudolf, Kavčič Mihael in Rebek Josip, njih namestniki gg. Irkič Ignacij, Podraž Ciril in Julij Sternenszky, a preglednika sta gg. Ambrož in Kralj, predsednika izpraševalne komisije pri pomožniških izpitih pa imenuje po dosednji praksi odbor tako, da pridejo vsi člani zadruge na vrsto.

Ko se je novi načelnik g. Martinčič zahvalil bivšemu načelniku g. Breskvarju za njegovo 10letno delovanje, je občni zbor sklenil, da vprašanje, čigava last so vajeniška dela na pomožniških izpitih, uredi odbor, inkorporacijska pristojbina pa ostane 1000 Din.

Ko je tajnik g. dr. Pretnar pozdravil zborovalce v imenu ZTOI in obširno govoril o aktualnih vprašanjih, zlasti pa o potrebi solidarnosti, o socialnem zavarovanju in o šušmarstvu, je g. Rebek v tehtnem utemeljevanju predložil resolucijo za popolno avtonomijo bolniškega zavarovanja, ki naj bi bilo obvezno za vse obrtnike in pod upravo obrtnikov posameznih banovin, ter za ostrejšo izvajanje zakonov proti šušmarstvu, a g. Nahtigal je k tej resoluciji predložil še dodatek, ki zahteva zakon za zaščito svojine, da izdelek ostane last obrtnika, dokler ni plačan. Po soglasnem sprejemu resolucije z dodatkom, je načelnik g. Martinčič z lepim programatičnim govorom zaključil važno zborovanje.

Gospodarstvo

Predlogi gospodarskega odbora senata za omiljenje premogovne krize. Že v večrajši številki smo poročali o zanimivih predlogih gospodarskega odbora senata, ki se tičejo omiljenja vinske krize. Kakor poročajo iz Beograda, je gospodarski odbor senata izdelal tudi vrsto predlogov, ki se tičejo našega premogarstva. Med drugim predlaga, da se omeji uvoz premoga, kar bi bilo najlažje izvedljivo, če se uvedejo za uvoz premoga uvozna dovoljenja. Paroplovni družbam naj država da del pripadajočih subvencij v obliki premoga iz državnih premogovnikov. Industrijska podjetja, ki lahko uporabljajo domači premog, je treba pozvati, da v odrejenem roku preuredijo svoje kurilne naprave za domači premog. Pri posameznih premogovnikih naj se uredijo kalorične električne centrale, državni rudniki pa naj se docela komercializirajo.

Novi grobovi

— Iz Laškega nam poročajo, da je v nedeljo umrl v Tolstem v 68. letu starosti zidarski obrtnik Matija Leben, ki je daleč naokoli slovel kot pravi »vseznalec«; večje je bil skoro slehernega obrta. Za svojih mladih let je bil dolgo vrsto let uslužben kot zidar pri Južni železnici, na stara leta pa je bil duša laškega olepševalnega in tujsko-prometnega društva. Pokojni je izumil klepalnik za ostrenje kos in srpov. Ta svoj izum je prijavil patentnemu uradu; izkoriščevalca patenta patent še ni našel, čeprav je iznajdba enostavna in praktična ter prekaša vse doslej v inozemstvu izdelane klepalnike.

— V Ljubljani so pokopali v sredo popoldne uglednega dimnikarskega mojstra Ivana Kernca star. Pokojni je bil skoro deset let načelnik Zadruga dimnikarjev v Ljubljani, bil pa je tudi dolgoletni član Obrtniškega društva. Na zadnji poti so ga spremili v zelo častnem številu pokojničkovi stanovski tovariši, poslovali pa so se od njega tudi številni člani Obrtniškega društva z društvenim predsednikom g. Rebekom na čelu.

— V Starem trgu ob Kolpi je v sredo preminul po kratki bolezni znani posestnik in trgovec g. Kocce, oče konceptnega adjunkta ZTOI in strok. pregl. Zveze obrtnih zadrug v likvidaciji g. dr. Jure Koceta.

Bodi jim ohranjen blag spomin, preostalih pa naše iskreno sožalje!

Ustanovni občni zbor zadruge dimnikarjev za dravsko banovino

V nedeljo, dne 21. t. m. ob 2. uri popoldne se je vršil v hotelu Miklič v Ljubljani po odredbi kralj. banske uprave dravske banovine občni zbor enotne zadruge dimnikarjev za področje vse dravske banovine; spojili sta se dosednji zadrugi v Ljubljani in Mariboru.

Občni zbor je otvoril in vodil komisar mestnega načelstva ljubljanskega g. Heri Svetel, kot zastopnik banske uprave pa je bil navzoč g. komisar Šink. Po uradnem poročilu so se vršile volitve zadržnega načelstva, in so bili izvoljeni: za načelnika g. Andrej Udovič, za podnačelnika pa gg. Seidler Maks (Maribor) in Šetina Luka (Ljubljana). V odbor so bili izvoljeni trije člani bivše mariborske in pet članov bivše ljubljanske zadruge.

Zamenjava kovanega drobiža

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglašala:

Na osnovi člena 6. zakona o kovanju srebrnega denarja po 10 in 20 dinarjev je izdal g. minister za finance naslednjo odredbo, da naj izvrše zamenjo davčne uprave nižje označenega kovinskega drobiža po naslednjem postopanju:

- 1.) Kovinski drobiž, ki se zamenja:
 - a) ves drobiž kraljevine Srbije in Črne gore iz niklja po 5, 10 in 20 para, izkovan do leta 1916;
 - b) drobiž kraljevine SHS iz game po 5 in 10 par izkovan leta 1920;
 - c) drobiž bivše avstro-ogrske monarhije iz niklja po 10 in 20 helerjev, odnosno filirjev iz pakfonga po 10 in 20 helerjev, odnosno filirjev in iz železa po 20 helerjev, odnosno filirjev.
- 2.) Ostali drobiž, ki tukaj ni naštet, se ne bo zamenjal.
- 3.) Ves naštet drobiž se mora zamenjati po nominalni vrednosti, ki je označena na denarju, razen avstro-ogrskega drobiža iz železa po 20 helerjev odnosno filirjev, ki se mora zamenjati po 5 par novcev.
- 4.) Zamenja se vrši pri vseh blagajnah davčnih uprav.
- 5.) Za predloženi drobiž se izda prvenstveno drobiž po 0.25 Din, če tega ni, drobiž po 0.50 Din, 1 Din in 2 Din.
- 6.) Drobiž, ki se predloži v zamenjo, mora biti vložen v zavitke po denarnih vrstah, na omotu pa mora biti označena vrednost vsebine. Za večje količine morajo predložiti stranke specifikacijo drobiža po vrstah in označiti celotno vsoto, ki se je prinesla v zamenjo.
- 7.) Zamenjava se prične pri davčni upravi za mesto v Ljubljani takoj in traja do vstetega dne 30. novembra 1932.

Po 30. novembu 1932 se zamenjava ne sme več vršiti, nezamenjeni kovinski drobiž pa preneha biti zakonsko plačilno sredstvo.

Kaj je novega?

Borze

Na ljubljanski borzi se je danes deviza New York ponovno okrepila, dočim je deviza London po zadnji okrepitvi zopet nekoliko nazadovala. Čvrstjeje so tudi devize Pariz, Praga in Berlin.

Ljubljana, Amsterdam 270.69 — 2282.05, Berlin 1336.90—1347.70, Bruselj 783.19 do 787.13, Curih 1096.15—1101.65, London 193.84—197.44, New York ček 5608.97 do 5632.32, Pariz 221.47—222.59, Praga 166.49 do 167.35, Trst 291.93—294.33.

Najvišje rumunsko odlikovanje Nj. Vel. kralja. Dne 20. t. m. je bilo v svečani avdijenci sprejeto v dvoru na Dečinju rumunsko odposlanstvo, ki je izročilo Nj. Vel. kralju najvišje rumunsko odlikovanje Pentru merite.

Nove pristojbine za poštne pakete. Po ministrski naredbi stopijo s 1. marcem v veljavo nove pristojbine za pakete nad 5 kg teže. Te pristojbine se določajo po razdalji (pasu) od pošte, ki paket sprejme, pa do naslovne pošte, ki ga bo naslovljencu izročila. Da bo vsaka pošta lahko in hitro določila razdaljo (pas), v kateri leži druga pošta, je ministrstvo dalo natisniti pošto na karto, na kateri so navedene vse pošte naše države. Na podlagi te karte lahko vsaka pošta določi pas (cono) glede na kako drugo pošto. Dolžnost vsake pošte je, da si sama napravi v abecednem redu seznam pošt, ki leže v prvem pasu.

Znižane takse za živinske potne liste. Na živinski potni list za male živali se lahko vpiše poljubno število žirobnice proti enkratni taksi. Taksa za veliko žival je znižana s 6 na 3 Din od glave. Ta izprememba je bila uveljavljena že lani zaradi padca živinskih cen.

Trošarina na umetne brezalkoholne pijače. Banovina je uvedla na poziv kmetijskega ministrstva trošarino na umetne brezalkoholne pijače. Zaradi boljšega donosa bo odslej predvsem zatrošarinjena ogljikova kislina in šele v drugi vrsti pijače same. Trošarina bo znašala 15 Din za 1 kg ogljikove kisline. Na en liter pijače bo prišlo trošarine približno 1 Din. Na steklenice za izdelovanje sodavice (Sparklet) je določena pavšalna trošarina v letnem iznosu 100 Din. Določeno je tudi obdavčenje tablet »Clio« za penete umetne pijače.

Disemski nabiralnik

Vprašanje štev. 4.

A. Š. v B. Kako se trpežno in lepo gladko emajlirajo okvirji za dvokolesa v peči. Sem lakiral najprvo z »Grundlakom«, potem pa z »Ueberzuglakom« pa neče biti lepo gladek in svetel, sedaj pa ne vem ali je slab ali je kaj drugega krivo?

Vprašanje štev. 5.

S. A. v B. Kupil bi si kovačnico, da bi jo preuredil za mehanično delavnico, pa ne vem, ali bi dobil dovoljenje, ker stoji kovačnica čisto blizu bano-vinske ceste in sicer 3 metre proč. Prosim cenjenega pojasnila. Novi cestni red predpisuje 10 metrov umika od ceste. Ali bi dobil dovoljenje za preureditev in uporabo sedanje kovačnice?

Odgovor štev. 4.

Ako hočete doseči lepo in gladko emajliranje okvirjev za dvokolesa v peči, potrebna vam je predvsem največja vestnost in natančnost. V prvi vrsti mora biti okvir gladko očiščen in ne sme biti na njem nobenega madeža od olja niti od rok, nato se ga obriše s čisto krpo, da se odstrani ves morebitni prah in emajlira s temeljnim lakom v peči s 160° vročine.

Ko je to izvršeno, se ga očisti ponovno s finim steklenim papirjem, obriše s krpo, prevleče z lakom in dvakrat in po vrsti žge v peči s temperaturo, ki je predpisana za uporabljajoči lak. Predpogoj najboljši lak! EBL.

Odgovor štev. 5.

Člen 2. Uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih govori o zjemah predpisov te uredbe in v zavednem primeru pravi, da je možna zjema v slučaju ako je stari objekt (kovačnica) v uvrščenem sistemu (strnjeno ali ravni vrsti z ostalimi hišami ob cesti), nadalje ako se to nahaja v hribovitem ali skalnatem okraju itd. Svetujemo vam, da se obrnete s prošnjo na bansko upravo s pojasnilnimi načrti o legi hiše.

Da se spoznate med seboj!

(Tovarišem v Mokronogu.)

Preteklo nedeljo se je vršil v Mokronogu redni občni zbor tamošnje kolektivne obrtne zadrge, katerega je počastil s svojo prisotnostjo tudi načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Ivan Mihelčič. Kot eden najbolj navdušenih propagatorjev ločenih zbornic je nastopil kot govornik in se živahno zavzemal za izločitev obrtnega odseka iz skupne zbornice in za osamosvojitve z ločeno zbornico. (Takemu zavzemanju pravimo stanovsko zavedni obrtniki »gospodarski separatizem«.) Po kaj hitro končanem občnem zboru — vsa poročila enoletnega dela zadrge so bila obrazložena v do-bre četrt ure — se je g. Mihelčič zadovoljen izrazil tako-le:

»Ti ljudje sploh ne vedo, kaj so ločene in kaj so skupne zbornice. To so »backi«. Kakor jim kdo govori, tako pa potegnejo.«

»Backe« Vas je imenoval g. načelnik Zveze in vneti propagator ločenih zbornic Mihelčič, tovariši obrtniki iz Mokronoga. To Vam povemo zato, da boste dobro cenili uslugo, ki ste jo storili g. agitatorju. In kaj poročate Vi? Gotovo »Nehvaležnost je plačilo tega sveta.« Kaj ne?

Mnenja

naših čitateljev

Odločili smo se, da bomo pod tem naslovom priobčevali mnenja naših tovarišev — podeželskih obrtnikov. S tem nam bo podana najboljša prilika, da spoznamo razmere in okoliščine, v katerih živi, raste in pada njihova obrt, skušali pa bomo tudi ugotoviti vzroke in dajati potrebne nasvete. Obračamo se zato na vse tovariše — brez razlike njihovega prepričanja — s prošnjo, da se marljivo poslužujejo te rubrike. (Uredništvo.)

Pekovski obrtniki na deželi

Pekovski mojster g. F. M. iz P. nam je poslal dopis, v katerem iznaša nekatere prav dobre misli za povzdigo pekovega obrta na deželi, obenem pa tudi podaja svoje mnenje glede obvar pred prekupečevalci z moko, žitom in kvasom.

»Po novem obrtnem zakonu bo dovoljen pristop od skupnih zadrug k strokovnim in obratno. In tako je prav. Dognano je, da kolektivne zadrge ne morejo uveljaviti koristi posameznih strok tako, kot jih lahko uveljavijo strokovne obrtniške organizacije. Umevno je pa tudi, da nam tudi strokovne organizacije ne bodo mogle izboljšati položaja, če ne bo vsak posamezen član točno izpolnjeval svojih dolžnosti in se ne bi držal navodil organizacije.

Vzemimo le en primer: Oblast je predpisala enotne cene kruha; moki ne. Razumljivo je, da mora vsak pek — če hoče peči dober in konkurenco zmogel kruh — kupiti le dobro moko, ki jo mora seveda plačati dražje. Če mu kaj ostane od itak pičlega zaslužka, to je drugo vprašanje. Prizadeti smo v tem zlasti podeželski obrtniki, kateri luksuznega pečiva sploh ne pečemo, zemelj prav malo. Vse naše intervencije do danes niso rodile pravih uspehov. Oblasti stoji na stališču »če lahko eni, zakaj ne bi mogli drugi?«

Naj mi oprostite cenj, čitatelji in tovariši, če iznesem tu nekaj predlogov, ki so prav za prav le moja osebna mnenja in naj bodo našim novim zadrugam v opomin in cilj.

1. Če je že oblast predpisala kruho enotne cene, potem naj ostanejo — pač brez vsakršnih popustov z naše strani na preprodajalce. Dozdaj je v praksi, da dajejo tovariši peki vključno plačilu za služku preprodajalcem do 20 odst. popusta.

2. Prepove naj se v krajih, kjer so pekarni, vsakršno prodajanje kruha in pečiva vobče po trgovinah, gostilnah itd. Na ta način bo preprečeno »verženje« s kruhom (če se smem tako izraziti) in konzument bo lahko zahteval za gotovo ceno tudi določeno težo. V krajih in občinah kjer ni pekarni, se prodaja kruha po trgovinah; oblast naj v tem primeru določi preprodajalcem le 10 odst. zaslužek. Ne smemo pozabiti, da spada kruh v razred naše glavne hrane in da so največji konsumenti naš revni sloji.

3. Če se v občini nahaja že ena pekarna, tedaj naj oblast na vsak način prepove do-našanje iz drugega kraja, prepove pa naj tudi ustanavljanje podružnic. Marsikdo bo na to odgovoril, da to ni izvedljivo ali da tako ne gre, češ da bo potem do-tični pek pekel slab kruh. Pa to ne drži. Teži kruhu in ceno imamo predpisano — gledati moramo pa pri tem tudi, da od-jemalce zadovoljimo. To bo pa tem lažje, ker nam bo točno znam kvantum krušne potrebe.

4. Tudi naš gospodarsko osamosvojitve in svoboda nam gosposko misli. Dobro ve-mo, da plačujemo kvas doma dražje kot pa če bi ga naročevali iz sosedne države. Ne bi bilo mar umestno, da bi si ustano-

vili peki lastno izdelovalnico ali tvornico za kvas in obenem za diamant? Koliko bi prihranili.

5. Izostati bi nam ne smela tudi potreba po lastnem mlinu za predelavo žit in cen-tralna nakupovalnica moke. S tem bi ravn-o ustvarili našo neodvisnost in se zavarovali pred mastnim zaslužkom gotovih prekupečevalcev na naš račun.

Morda so to zaenkrat šele misli, so pa takšne, da so izvedljive, če bo le v nas samih dovolj pravega razumevanja in če ne bo preveč osebnega egoizma. Predpo-goj je pa, da se zavedamo naše stanovske naloge in gremo složni na pot za zboljša-nje našega položaja. Z geslom »Vsi za enega — eden za vse« zaprimo naša sta- novanja (organizacije) ter stopimo z lepšimi upi in boljše voljo po 9. marcu v nova. Temelj našim organizacijam pa naj tvorijo: solidarnost, pravo in iskreno to-varišstvo ter sovražstvo do umazane konku-rence. Zrimo z vedrim pogledom v bodočnost lepšo od sedanjosti!

Varstvo pred strupenimi plini

(Nadaljevanje)

4. V obrambi proti strupenim plinom služijo tudi hišna ali skupna zavetišča. Preizkusiti je treba seveda tudi te. Kdor more, naj si napravi svoje hišno zavetišče pravočasno. To hišno zave-tišče je lahko v podkletnih prostorih ali pa na vrtu, ali dvorišču. Ko bo pre-tila nevarnost in bodo dogovorjena znamenja javila, da se vrši napad s plini na kak kraj, tedaj naj vsakdo, ki ostane doma, zapre vsa okna in vrata cele svoje hiše. Ako ima čas, jih dobro zamaši na vseh koncih in krajih, če te-ga nisi že prej storil. Zamašiti je tre-ba s kitom ali s kakim drugim lepilom n. pr. floricco tudi vse luknje v ključav-nicah, zamašiti vse odvajalne cevi v dimnikih in oditi takoj v za to preskrb-ljeno hišno ali vrtno zavetišče z vso družino. Tam naj bo tudi zaloga kislika v bombah. Iz teh zavetišč naj se nik-do prej ne gane, dokler ne izve, da je nevarnost minila. Vhod v stanovanje naj se vrši po prestani nevarnosti.

Ta hišna zavetišča morajo biti opremljena po določenih predpisih. Ar-hitektni oddelek naše univerze daje to-začevna pojasnila.

5. Dobro naj si vsakdo ogleda skup-na zavetišča proti strupenim plinom, ki so po mestih. Če si v nevarnosti pred plinom in nimaš maske, niti last-nega hišnega zavetišča, hitro z vso družino v skupno zavetišče, potem ko si lastno stanovanje po zgornjih na-vodilih preskrbel in zavaroval pred-tatovi. Jasno je, da se moraš v tem za-vetišču pokoriti vsem predpisom. Re-ditelji v njih imajo pravico, da te sicer postavijo na prosto, ali pa s silo ukro-tijo. Čuvaj v predprostoru tega skup-nega zavetišča ne smeš ovirati njegove službe.

6. Pretečo nevarnost napada s plin-bodo javljale po možnosti sirene, plat-zyona, telefon, radio in drugi eventu-elno dogovorjeni znaki. Tedaj je tre-ba hitro izvršiti vsa spodaj označena navodila, kajti čez kratko dobo je lah-ko že prepozno. Vsako obotavljanje lahko plačaš s smrtjo. Kdor ima tele-fon, naj gleda, da mu pravilno funkci-onira. V lastnem interesu je tudi vsak dolžan paziti na to, da javnih telefon-skih naprav ne poškoduje zločinska roka, kajti mnogo nučnih in važnih ob-vestil bo mogoče sporočiti le po tele-fonu, ali radio aparatih. Ti bodo na-meščeni v vseh skupnih zavetiščih.

7. Pri napadu z vojnimi strupi je tre-ba posvetiti posebno pozornost otro-kom, bolnikom in starčkom, ki si sami ne morejo pomagati. Ti ne bodo mogli uporabljati mask, zato je potreba te-rešiti v povsem varna hišna zavetišča.

8. Ob plinskem napadu naj bo vsak-do hladnokrvn. Vpliva naj na svoje sosesčane, da se prepreči zmešnjava. Zavedajmo se vsi, da se do neke meje lahko obranimo strupov bodisi iz a-ro-planov, bodisi od strani artiljerije, a za to je potrebna skrajna disciplina.

Kaj naj storimo, da še obranimo vojnih strupov (plinov, strupenih tekočin in strupenega prahu)?

1.

V primeri nevarnosti pred vojnimi strupi naj odide vsakdo, kdor more, na dano znamenje proč iz mesta na de-želo na vzvišene postojanke na hribe in gore (brza prevozna sredstva, avto-mobili, konji, drugače je prepozno). Preskrbi naj pa prej v svoji hiši vse potrebno in naj jo zavaruje pred tatovi.

2.

Če ne moreš oditi in si v času priča-kovanega napada na polju, na ulici, ali

kjerkoli na prostem in si v nevarnosti pred vojnimi strupi, principiarno vedno nosi s seboj masko. Če nimaš maske, ali če je ta pokvarjena, in si v potre-bi, vzemi žepni robec ali kako drugo blago: del svoje obleke, namoči ga v kakšni neokuženi vodi, olju, alkoholu ali jesihu in dihai skozi to zasilno zaščitno pripravo, drži jo pred nosom in usti, dokler se ne odstraniš iz nevarnega mesta in ne najdeš polne vredne ma-ske ali se sicer drugače ne rešiš na varno. Ta zasilna maska pomaga le za nekaj trenutkov, nikakor pa ne za trajno, ker končno bi le lahko udihal strupene pline skozi to zasilno pripra-vo v pljuča, če bi se ne odstranil iz ne-varnega kraja. V vsakem slučaju pa ostani pri tem miren. Ko odhašaj, di-haj enakomerno, počasi; razburjenje more škodovati pri dihanju, ker bi pri tem moral močnejše dihati, torej dobiti eventualno več strupenega zraka vase. Če nimaš čistega žepnega robca, ali ne moreš porabiti obleke, lahko uporabiš ruto z glave ali klobuk in naredi isto z njim, kakor si naredil z robcem.

Lahko tudi napolniš robec ali kos svoje obleke z zemljo. Vse skupaj de-neš pred nos in usta in dihai skozi to zmes. Vse to pomaga zopet samo krat-tek čas.

3.

Če opaziš, da so strupeni plini v tvo-ji bližini in nimaš maske ali dihalnega aparata pri rokah, niti robca ali zemlje in plinom ne moreš uteči, tedaj splezaj hitro na kako vzvišeno mesto, v skraj-ni sili tudi na telefonski drog ali pa na vrh strehe kake višje hiše. Večina voj-nih strupov je namreč težja kot zrak in se drži pri tleh. Ne zapusti pa teh višjih mest poprej, dokler ne veš, da je nevarnost minila, ali dokler ti kdo ne prinese maske.

Proti plinom, ki so lažji od zraka, pa ti seveda to plezanje na vzvišena mesta ne pomaga. Pri tem ti samo po-maga maska ali dihalni aparat. Pazi tudi, če niso kapljice strupov oškropi-le okolice. Plezanje na take oškroplje-ne kraje bi bilo nevarno.

Priporočljive knjige

Urbanus: »Knjiga o lepem vedenju«. Tretja, zelo pomnožena in izpo-polnjena izdaja. Založila Jugoslovans-ka knjigarna v Ljubljani, 1932. Str. 383. Cena 50 Din, vez. 64 Din (v celo platno). — Lepo vedenje je igralo v človeški družbi že od nekdaj jako važ-no vlogo. Res je, da so današnji de-mokratski časi zavrgli že marsikatero pretirane predpise, ki so jih smatrali nekoč za nedotakljive, toda premnogo jih je še, ki jih družba ne bo opustila nikdar, ali si jih bo pa le primerno pri-krojila, zato je samo po sebi umev-no, da jih mora vsak poznati, če se noče izpostaviti v vsaki družbi očitku nevednosti, nerode in neolikanca. Za nas Slovence je to vprašanje še prav posebno važno, saj izhajamo po veliki večini izpod kmetijskih krogov in iz delavskih rodbin, kjer nismo imeli pri-like prisvojiti si že od mladih nog vseh tistih oblik občevarja in kretanja, ki jih kulturna družba brezpogojno za-hteva. Za nas vse so zato takale »Knji-ga o lepem vedenju« potrebne kot vsakdanji kruh. Izdanih je bilo zato tudi že več, toda mirno lahko trdimo, da je izmed vseh dosedanjih najboljša ravno Urbanusova, ki nikakor ni kaka kompilacija sličnih tujih proizvodov, temveč napisana iz naše srede nalašč za nas. Obširno zato obravnava ravno ona poglavja, ki so za naše ljudi naj-potrebnejša in prinaša tudi marsikaj, česar se druge slične knjige sploh ne dotikajo. Tako opozarjamo n. pr. na poglavja o pozdravljanju, kjer pisa-telj lepo utemelji naše domače sloven-ske pozdrave, dalje je izčrpno poglav-je o vedenju pri mizi, ki je na videz samo po sebi umevno, a postavlja člo-veka prepogosto v največjo zadrego, ponovno bo vsak prebral oddelek, ki govori o obiskih in sprejemih, ker ga vsi in skoraj vsak dan potrebujemo in jako hvaležen bo pisatelju vsak za le-pa in natančna pravila pismenega ob-čevarja, ki jih v drugih sličnih knji-gah navadno sploh ne najdemo. Skrat-ka: Urbanusova knjiga je najboljša in najpopolnejše slično delo, ki smo jih imeli doslej pri nas, zato tudi ni čudno, če je doživela že tretjo, jako pomnoženo in izpopolnjeno izdajo. Tudi res elegantna zunanja oprema popolnoma odgovarja vsebini, zato bo gotovo segla po njej vsaka boljša slo-venska rodbina.

Ste že poravnali naročnino?

Tečaji

Mariborska poslovalnica zborničnega obrtno pospeševalnega zavoda priredi v Celju učni tečaj za avtogeno varjenje z uporabo najmodernejših tehničnih sredstev. Tečaj vodi specialist v tej stroki g. inž. Knez iz Ruš. Tečaj se odpre v ponedeljek 29. t. m. in bo trajal z dnevnim teoretičnim in praktičnim poukom 10 dni. Udeležijo se ga lahko mojstri in pomočniki mehaniške, elektrotehniške in vseh ostalih kovinarskih strok. Posebne važnosti je znanje avtogenega varjenja tudi za kovače. Prijave je poslati posamezno ali potem pristojne obrtne zadruge za več udeležencev skupno brez odloga in najkasneje do ponedeljka 22. t. m. na naslov: »Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI, poslovalnica v Mariboru« (sresko načelstvo), odkoder dobe udeleženci vsa potrebna nadaljnja pojasnila.

organizacij

Zadruga čevljarjev za sodni okraj Ljubljana ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 28. februarja 1932 ob pol 9. uri dop. v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu. Dnevni red obsega: Nagovor in poročilo predsednika, čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročilo blagajnika, poročilo revizorjev, proračun za leto 1932. in določitev zadržanih doklad za leto 1932., razgovor o novem obrtnem zakonu in sklepanje o zbornicah ter raznoterosti. Če bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo vršil čisto uro kasneje, ne oziroma se na številu navzočih članov. — Odbor.

Razno

Razširjenje Westnove tovarne v Celju. V veliki Westnovi tovarni emalirane posode v Gaberju pri Celju je bil pred kratkim odprt nov oddelek, v katerem se izdelujejo radiatorji (peči) za centralno kurjavo. Peči so zelo lepe oblike in so bili modeli nagrajeni na beograjski univerzi. Od sirovin do gotovega izdelka se vse proizvaja doma. Peči se izdelujejo v vseh barvah in so patentirane pod značko »A. W. Radiator«. Njihova kapaciteta je zelo velika.

Objave

Opozorilo za uvoznike umetnih gnojil. Z ozirom na določila pravilnika o uvozu in prometu umetnih gnojil (Službene Novine br. 262/1931 LXXXI od 9. XI. 1931. l.) morajo biti pošiljke umetnih gnojil, ki se uvažajo v Jugoslavijo in se tu ocarinijo, natovorjene v vrečah. Nakladanje v razsutem stanju je dovoljeno samo, ako se v tovarnem listu navede kot uvozna postaja postaja, pri kateri se nahaja carinarnica, ki je pooblaščen za ocarinjenje te vrste blaga. Pošiljke z umetnimi gnojili se smejo ob uvozu ocariniti samo pri naslednjih carinarnicah: Beograd, Reka, J. d. z., Ljubljana, Maribor, Osijek, Sarajevo, Split, Skoplje, Subotica, Sušak in Zagreb-Sava. V nasprotnem slučaju mora prejemnik pošiljke, ki je prišla v razsutem stanju, ob priliki ocarinjenja naložiti v vreče. Pošiljke, pri katerih gornji pogoji niso izpolnjeni, se bodo na meji zavrnila, odnosno dala na razpolago pošiljatelj.

Dobave in licitacije

Dne 15. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave grafičkov in voznih redov.

Dne 3. marca t. l. se bo vršila pri odseku za nabave ministrstva saobračaja v Beogradu ofertna licitacija glede dobave žice.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 3. marca t. l. ponudbe glede dobave 20.400 kg moke.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave usnjatih jermenov.

Dne 2. marca 1932 se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave 30.000 komadov mrežic za plinsko razsvetljavo.

Vršile se bodo ustmene licitacije glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra 1932: dne 27. februarja pri Komandi mesta v Bihaču; dne 29. februarja pri Komandi mesta v Gornjem in pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 3. marca t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (papir, karbonpapir, svinčniki, peresniki, peresa, škarje, tuš, spojke za akte, risalni žeblički, pečatni vosek itd.), 550 kom. žarnic, 300 m jermenov, 100 m³ jamskega lesa, 20.000 kg ovsa, 150 kg žice, 100 kg vijakov z maticami, 300 kg žičnikov in 2000 komadov žag za kovino.

Dne 15. marca t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj (drsalniki, pričvrstila, plošče, ostrižne, drogi, korenice, timi prezezi, kretnice).

Dne 4. marca t. l. se bo vršila pri odseku za nabave Ministrstva saobračaja, pošte, telegrafa in telefona v Beogradu ofertna licitacija glede dobave naprave za jačanje telefonskih pogovorov.

Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 5. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 320.000 kg portland-cementa; do 8. marca t. l. pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. Dne 16. in 18. marca t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave raznega papirja.

Direkcija državnega rudnika Senjski rudnik sprejema do 29. februarja t. l. ponudbe glede dobave 130 m³ jamskega lesa, 150 komadov kalipatron, 1000 kilogramov rafiniranega destilata mineralnega olja, 200 m manesmanovih cevi in 10 kolen za nje.

Dne 7. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj (vijaki, groverjevi obroči, tračniki, tirfoni).

Dne 9. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj.

Centralna mlekarica državnega dobra »Belje«. Beli Manastir (Baranja) sprejema ponudbe za dobavo 500 za-bojev za razpošiljanje surovega masla.

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 29. februarja t. l. ponudbe glede dobave 65 komadov stolov.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 29. februarja t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg tračnikov.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 29. februarja t. l. ponudbe glede dobave 100 kg sive barve, 1500 komadov vijakov z maticami, 600 kg železa, 12 m² klobučevine, ključavnic itd.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 3. marca t. l. ponudbe glede dobave 100 m brogarskih verig; do 10. marca t. l. pa glede dobave 100 m transportnega traku.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 3. marca t. l. ponudbe glede dobave 140 komadov ležajev, 200 komadov jeklenih lopat za premog, 100 komadov rudarskih želez in 25 komadov rudarskih čohal.

Komanda pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov kombinezov za avijatičarje.

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 17. marca t. l. ponudbe glede dobave instrumentov za merjenje.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 24. marca t. l. ponudbe glede dobave stekel za bencinske svetilke.

Dne 21. marca t. l. se bo vršila pri Upravi policije v Sarajevu ofertna licitacija glede dobave uniform za policijske organe.

Dne 11. marca t. l. se bo vršila pri odseku za nabave ministrstva saobračaja, pošte, telegrafa in telefona v Beogradu ofertna licitacija glede dobave 1935 m telefonskega kabla.

Oddaja zakupa buffeta na postaji Visoko se bo vršila potom ofertne licitacije dne 21. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu.

Dne 10. marca t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, mleka in kruha za čas od 1. aprila do 31. junija 1932. Dne 23. marca t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 13.200 kg petroleja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesom na vpogled.)

Tvornica
ZA DUŠIK D. D.

in
AGA-RUSE

ndružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

udovoljujeja s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS
PLINOM in KISIKOM

široom vse Jugosavije na sotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in solnčnobebe

acetilensko
luč

Izkoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

Gramofone
in gramofonske
plošče

foto-
aparate
in
foto-
potrebščine

Nizke
cene!

kupite ugodno pri

Jugosport r. z. z. o. z.
Ljubljana, Miklošičeva
cesta 34.

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI
CENTRALA: KONGRESNI TRG 4
Podružnica: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje

Glavni in odgovorni urednik Vladimir Pfeifer. — Za konzorcij »Obrtnega Vestnika« Josip Rebek. — Tiska Narodna tiskarna. Predstavnik Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.